

Budgetuppföljning 2023-10-31

TRANÅS
KOMMUN

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Utfall, prognos och budgetavvikelse övergripande	2
Drift	2
Investeringar	4
Stadshuskoncernen	4
Drift	4
Investeringar	4
Kommentarer till uppföljningen	4
Viktiga beslut och händelser under året	5
Driftbudget med helårsprognos	8
Investeringsbudget med helårsprognos	9

Beslutande Kommunstyrelsen
Datum och paragraf
Diarienummer

Sammanfattning

Efter fullmäktiges beslut om tilläggsbudget är Tranås kommuns budgeterade resultat för år 2023 ett överskott om 16,1 mkr, vilket innebär ett resultat i procent av skatteintäkter och generella bidrag på 1,2 procent. Förvaltningarnas prognoser efter oktober är ett helårsresultat på 40,7 mkr (3 procent av skatteintäkter och generella bidrag). Av nämnderna är det socialnämnden som prognosticerar underskott.

Stadshuskoncernen har en total budget som innebär ett resultat före skatt och bokslutsdispositioner på 24,3 mkr. Koncernens helårsprognos är ett utfall som är 9,2 mkr sämre än budget.

Kommunens investeringsbudget är 105,1 mkr. Förvaltningarnas prognos är att 100,6 mkr av investeringsbudgeten kommer att nyttjas. Stadshuskoncernen har en investeringsbudget på 343 mkr och prognosen är att budgeten kommer överstigas med 86 mkr.

Utfall, prognos och budgetavvikelse övergripande

Budgetuppföljning med prognoskommentarer sker efter mars, maj och oktober månad. Efter augusti och december tas delårsrapport respektive årsredovisning fram.

Drift

Efter tio månader har 82 procent av nämndernas driftsbudget nyttjats. Förbrukningen vid samma tidpunkt förra året var också 82 procent av driftbudgeten. Helårsprognosen för året är ett resultat på 40,7 mkr, vilket är 24,7 mkr högre än budgeterat resultat på 16,1 mkr. Nämnderna överskrider budget i prognosen med 2,8 mkr, där de negativa prognoserna återfinns inom socialnämnden (-8 mkr) samt kommunstyrelsens HR- och arbetsmarknadsförvaltning (-3,5 mkr, totalt för kommunstyrelsen 1,3 mkr).

Tilläggsbudget har efter beslut i kommunfullmäktige 2023-03-27 ökat budgeterad intäkt för skatteintäkter och generella bidrag med 16,4 mkr och extra utdelning från Tranås Stadshus AB med 5 mkr samt nämndernas nettokostnadsbudget med följande:

- Socialnämnden +10 mkr (för att täcka underskott)
- Kommunstyrelsen +3,9 mkr (satsning på barn i tidiga åldrar samt utredning om busslinje till Hätte juni- och juli)

Tilläggsbudgeten är medräknad i förvaltningarnas prognoser. För socialtjänsten pågår arbete med besparingsåtgärder. Vid årets början prognosticerade förvaltningen ett underskott på -29 mkr men genom effekt av vissa åtgärder samt ökad ram, är prognosen nu ett underskott på -8 mkr. Ett underskott finns inom

hemtjänsten som beror på ökade kostnader på grund av de nya direktiven om dygnsvila vilket påverkat schemaläggning och lett till ett ökat behov av personal. Sedan delårsbokslutet, per 2023-08-31, har prognosen försämrats med 5 mkr i huvudsak på grund av ökade kostnader inom funktionshinderomsorg och individ- och familjeomsorg.

Kommunledningsförvaltningen i kommunstyrelsen prognosticerar ett överskott om 4,8 mkr. Överskottet kommer främst av att den extra tilldelade ramen för satsningar på barn i tidiga åldrar inte kommer hinna nyttjas under året, det finns även andra poster såsom till exempel avsatta medel för arbete med ny stadsvision som inte kommer att användas under året.

För kommunstyrelsens HR- och arbetsmarknadsförvaltning är det fortsatt höga kostnader för försörjningsstöd, trots att kostnaderna fortsätter att minska, som är anledningen till det prognosticerade underskottet på -3,5 mkr. Den förbättrade prognosen under året beror på att den effektivisering som genomförts på arbetsmarknadsavdelning lett till lägre kostnader redan under hösten.

Teknik- och griftegårdsnämnden prognosticerar ett överskott om 0,9 mkr som finns inom gatuavdelningen och beror på lägre personalkostnader än budgeterat.

Barn- och utbildningsnämnden visar en prognos som innebär ett överskott om 3 mkr. Av förvaltningens verksamheter är det förskolan och pedagogisk omsorg som påverkar prognosen negativt -1,4 mkr. Den största anledningen till underskottet är att förskolorna har ökat sin bemanning för att möta det ökade behovet av barnomsorg. Antalet inskrivna barn är för tillfället högre än på flera år och i princip alla förskolor är fulla. Lägre lönekostnader beroende på bland annat vakanta tjänster inom grundskolan och gymnasieskola bidrar till det prognosticerade överskottet.

Kommunfullmäktige, kultur- och fritidsnämnden samt bygg- och miljönämnden prognosticerar inga avvikelser jämfört med budget.

Finansverksamheten fick 5 mkr i ramökning för extra utdelning från Tranås Stadshus AB under 2023. Finansverksamhetens prognos är ett överskott om 27,5 mkr vilket bland annat beror på att den senaste prognosen från KPA gällande pensionskostnaderna från augusti visar på lägre kostnader än budgeterat. De lägre kostnaderna beror bland annat på att under våren hade anställda som innefattas av förmånsbestämd pension (FÅP) möjlighet att välja om de ville stanna kvar i gamla pensionsavtalet KAP-KL eller gå över till nya avtalet AKAP-KR, en relativt sett stor andel valde att byta till det nya avtalet vilket bidrar till att pensionskostnaderna prognosticeras bli lägre än budgeterat. Även erhållit elstöd för 2023 bidrar till överskottet.

Skatteintäkter och generella bidrag prognostiseras netto avvika positivt mot budget med 12,5 mkr. Den tilläggsbudget som kommunfullmäktige beslutade om 2023-03-27 innehar februaris skatteprognos från SKR. Senaste skatteprognosen från oktober innebär drygt 11 mkr i högre skatteintäkter jämfört med budget. I prognosen finns också den felräkning Skatteverket gjorde för utbetalning av utjämningsbidrag 2022 inkluderad. För Tranås kommun innebär rättelsen 900 tkr mer i utjämningsbidrag innevarande år. Det finns fortsatt en osäkerhet i prognosen för skatteintäkter och bidrag beroende på hur lågkonjunkturen kommer att slå mot hushåll och företag och hur arbetslösheten påverkas.

Investeringar

105,1 mkr disponeras för investeringar 2023 varav 11,6 mkr är återstående anslag från 2022 som enligt beslut i fullmäktige överförts till 2023. Till och med oktober har 76,4 mkr av investeringsramen nyttjats och helårsprognosen är 100,6 mkr, vilket är 4,6 mkr lägre än budget. De större investeringarna sker i gator, vägar och broar, VA, nya bostadsområden samt IT-utrustning och system.

Stadshuskoncernen

Drift

Stadshuskoncernen har en total budget som innebär ett resultat före skatt och bokslutsdispositioner på 24,3 mkr. Koncernens helårsprognos är ett utfall som är 9,2 mkr sämre än budget. För Tranås Energi AB är prognosen nästan 12 mkr sämre än budget vilket beror på högre kostnader för biobränsle till kraftvärmeverket samt lägre intäkter från fjärrvärmeaffären. För AB Tranåsbostäder leder under året förvärvade bolags resultat till en prognos som är 2,5 mkr bättre än budget. Moderbolaget Tranås Stadshus AB:s prognos är samma som budget.

Investeringar

Stadshuskoncernen har en investeringsbudget på 343 mkr. Prognosen är att budgeten kommer att överskridas med 86 mkr vilket beror på investeringar i AB Tranåsbostäders under året tillkommande bolag. Bland de större projekten för AB Tranåsbostäder finns Junkaremålsskolan och Granelundsskolan, samt två driftshallar för IT-servrar för Tranås Energi AB.

Kommentarer till uppföljningen

Prognosen för årets resultat innebär att resultatet överstiger det budgeterade resultatet som motsvarar 1,2 procent. Kommunens finansiella mål om ett resultat i procent av skatteintäkter och generella bidrag i snitt under en treårsperiod på minst 2 procent uppfylls då det prognosticeras till 3 %.

För självfinansieringsgraden av investeringar innebär helårsprognosen med ett resultat på 40,7 mkr att kommunens ej företagslönsamma investeringar inte kommer självfinansieras fullt ut.

Viktiga beslut och händelser under året

Kommunledningsförvaltningen fick 3,5 mkr i utökad ram i tilläggsbudgeten för innevarande år för en satsning på barn i tidiga åldrar genom bland annat uppsökande arbete. Satsningen avser en samverkan mellan socialförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen och HR- och arbetsmarknadsförvaltningen och läggs på kommunledningsförvaltningens ram för att uppnå samordningseffekter. För innevarande medlen inte att hinna nyttjas vilket är en av anledningarna till att förvaltningens prognos är ett överskott på 4,8 mkr. Kommunledningsförvaltningen fick även utökad ram i tilläggsbudgeten för att utreda om att införa en busslinje sommartid mellan Tranås centrum och Hätte, busslinjen fanns på plats under sommaren. Tranås United har arbetat med att ta fram ett nytt platsvarumärke för Tranås kommun.

Socialförvaltningen har under året arbetat metodiskt med att anpassa verksamheten till budgetram, både för 2023 och framåt. Vidare har förvaltningen arbetat med bemanning och schemaläggning inför att nya EU-direktivet om 11-timmars dygnsvila ska träda i kraft 1 oktober. Direktivet påverkar även räddningstjänstens verksamhet.

För barn- och utbildningsförvaltningen är lokalfrågor fortsatt i fokus. Byggnationen av Junkaremålsskolan F-6 är i full gång och fortskrider enligt plan och i slutet av maj var det dags för "första spadtaget" för Granelundsskolan. Under hösten är det fortsatt hög inskrivning av barn inom förskolan. Arbetet med att ersätta Kungsparkens förskola fortsätter och den nya förskolan beräknas vara klar i slutet av 2024. Förvaltningen fortsätter också arbetet med utformningen av framtidens gymnasieskola. Vid flertalet tillfällen under våren har förvaltningschef, gymnasiechef, barn- och utbildningsnämndens ordförande, kommunstyrelsens ordförande samt kommundirektör besökt våra grannkommuner i syfte att skapa framtida samverkan. Förvaltningen fortsätter att arbeta med det kvalitetsarbete som påbörjats under förra läsåret. I november kommer uppföljning av läsårets första uppföljningsområde *kunskaper, utveckling och lärande* att presenteras i nämnden. Sedan den 1 september har förvaltningen en kvalitetssamordnare, vilket ger ge stöd åt det fortsatta arbetet.

HR- och arbetsmarknadsförvaltningen arbetar vidare med att med att sänka kostnaderna för försörjningsstöd. Arbeta för en effektiviserad och rättssäker bedömningsprocess har fått stå i fokus under 2023. Det har ökat takten mot målet om ytterligare sänkta kostnader för ekonomiskt bistånd.

Samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar med att implementera ett digitalt verksamhetssystem för gata-, park- och griftegårdens verksamhetsområden som geografisk information i ett kartsystem. Förvaltningen ska även färdigställa arbetet med sårbarhetsanalyser och beroendeanalyser av förvaltningens samhällsviktiga verksamheter och ta fram kontinuitetsplaner. Förvaltningen har under året tagit fram nya riktlinjer för vinterväghållningen som är beslutad av politiken, i syfte att säkerställa kvalitén i vinterväghållningen. Förvaltningen har tagit fram en förnyelseplanering av befintligt VA-ledningsnät i syfte att säkerställa att förnyelsetakten är högst 100 år, vilket motsvarar en förnyelsetakt på 1 % av ledningsnätet per år. Förvaltningen arbetar även med planeringen för implementering av fastighetsnära insamling med start senast 1 januari 2027. Förvaltningen har tagit fram ett lokalprogram för Kostcenter i samråd med barn- och utbildningsförvaltningen och kommunledningsförvaltningen. Förvaltningen har tagit fram ett förslag på ändrat arbetssätt för att kunna ställa om produktionen till SÄBO, från kyld till varm mat till lunch på vardagar, det nya arbetssättet kommer implementeras i början på 2024.

Inom kultur- och fritidsförvaltningen har verksamheten EPIC genomfört chefsbyte under sensommar. Därtill har verksamheten kommit att förändras vad gäller organisation och arbetsmodell. EPIC har utökat sina öppettider samt påbörjat ett mer offensivt arbete med bland annat föreningssamverkan, samarbete med barn- och utbildningsförvaltningen samt öppen idrotts hall. För biblioteket gäller fortsatt arbete med att än tätare fläta samman allmänskulturen med bibliotekets verksamhet. Detta bedöms öka förvaltningens möjligheter att arbeta med samverkan bland annat kring programverksamheten. Därtill fortskrider arbetet med projektering kring bibliotekets ombyggnad. Verksamheten genomför i november en workshop med samtliga medarbetare under rubriken "hur kan vi utveckla kulturen i Tranås". Kulturskolan har tillsammans med SFI kommit att erbjuda aktiviteter såsom sång och dans, vilket varit mycket uppskattat och ambitionen är att fortsätta utveckla detta samarbete. Kulturskolan har kommit att sätta "Funkisfabriken" samt "Dans för hälsa".

Inom bygg- och miljöförvaltningen har avmattningen i konjunkturen märkts tydligt på byggsidan. Antalet ärenden från privatpersoner är mycket färre. På miljösidan pågår arbetet med att genomföra tillsyn. En tydlig trend är att det finns ett stort behov av tillsyn för att komma till rätta med de brister som visar sig vid inspektion. Slutsatsen dras att bland annat uteblivna inspektioner under pandemin och kvarvarande brister från tidigare tillsyn gör att fler brister behöver hanteras vid varje inspektion. Fler brister gör att tillsynen tar mer tid och kräver mer uppföljning vilket gör att antalet verksamheter som får besök har blivit färre än planerat under årets första åtta månader.

För Tranås Energi AB pågår projektering för en andra andelsägd solcellspark. För närvarande inväntas tillstånd från länsstyrelsen och så fort det är klart kommer andelar börja säljas. Intresset är fortsatt mycket stort. Under de första tio

månaderna har 15 skarpa beställningar avseende fjärrvärme inom redan utbyggda områden inkommit mot normalt några stycken, vilket är positivt. Nya elavtalsformer har introducerats under våren där det finnas ett volymsäkrat pris i botten men där kostnad alternativt intäkt avseende avvikelser från den säkrade volymen överförs till slutkund. Detta görs i linje med hur branschen i stort nu agerar efter förra årets turbulens på elmarknaden med volatila och extremt höga elpriser som resulterade i en kraftigt negativ resultateffekt kopplat till volym- och profiltrisken.

Fullmäktige har beslutat godkännande av AB Tranåsbostäders förvärv av fastigheterna Kungsbacken 3:6 (inkl Röhälla 5:29) samt Nötskrikan 10. En enhällig kommunstyrelse beslutade i slutet av april att godkänna AB Tranåsbostäders förvärv av Svanen 10. AB Tranåsbostäder ändrar inriktning för projektet till kontor samt bostadsändamål (begäran om ny detaljplan) dvs avvecklar delar av befintliga byggnader, utvecklar delar av fastigheten för nyproduktion av trygghetsboende för äldre invånare i Tranås samt kommunal inhyrning. Tranåsbostäder har färdigställt en strategisk hållbarhetsplan för bolaget samt ny affärsplan som beslutades av styrelsen i september månad.

Driftbudget med helårsprognos

DRIFTRIEDOVISNING PER NÄMND (Mkr)	Budget 2023	Netto- utfall	Netto- utfall i % av budget	Avvikelse budget jämfört med netto- utfall	Prognos	Prognos % av budget	Diff
Kommunfullmäktige	6,4	4,9	77%	1,5	6,4	100,0%	0,0
Varav Överförmyndaren	2,6	2,0	76%	0,6	2,6	100,0%	0,0
Varav Revisionen	1,0	0,7	69%	0,3	1,0	102,5%	0,0
Kommunstyrelsen	180,2	142,9	79%	37,3	178,9	99,3%	1,3
Varav KS & KLF	94,2	69,7	81%	24,6	89,4	94,9%	4,8
Varav HRAM	86,0	73,3	85%	12,7	89,5	104,1%	-3,5
Bygg- o Miljönämnd	6,6	4,9	75%	1,6	6,6	100,0%	0,0
Teknik exkl taxevht	53,9	41,2	76%	12,7	53,1	98,4%	0,9
Taxeverksamhet VA/AV	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-	0,0
Griftegårdsnämnd	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-	0,0
Kultur- o Fritidsnämnd	53,7	43,3	81%	10,4	53,7	100,0%	0,0
Barn- o Utbildningsnämnd	520,1	419,7	81%	100,4	517,1	99,4%	3,0
Socialnämnd	496,0	418,1	84%	77,9	504,0	101,6%	-8,0
NETTO EXKL FINANSEN	1 316,9	1 075,0	82%	241,8	1 319,7	100,2%	-2,8
Finansverksamhet	35,1	7,1	20%	28,0	20,0	57,0%	15,1
Skatteintäkter	-927,0	-772,7	83%	-154,3	-938,7	101,3%	11,6
Generella bidrag	-426,0	-353,2	83%	-72,8	-426,8	100,2%	0,8
Uttag från bolagen	-15,0	-15,0	100%	0,0	-15,0	-	0,0
NETTO FINANSEN	-1 332,9	-1 133,8	85%	-199,1	-1 360,4	102,1%	27,5
ÅRETS RESULTAT TRANÅS KOMMUN	-16,1	-58,7	364%	42,7	-40,7	252,5%	24,7
Resultat i % av skatteintäkter & generella bidrag	1,2%				3,0%		

I tabellen ovan avser minus intäkter.

DRIFTREDOVISNING PER BOLAG (Mkr)	Budget 2023	Netto- utfall	Netto- utfall i % av budget	Avvikelse budget & nettoutfall sek	Prognos	Prognos i % av budget	Diff
Tranås Stadshus AB	5,0	3,3	67%	1,7	5,0	100,0%	0,0
AB Tranås bostäder	-2,5	-13,2	525%	10,7	-5,0	199,6%	2,5
Tranås Energi AB	-26,8	-10,9	40%	-16,0	-15,0	55,9%	-11,8
ÅRETS RESULTAT BOLAGSKONCERN (innan skatt och bokslutsdisp)	-24,3	-20,7	6,3	-3,7	-15,0	61,6%	-9,2

I tabellen ovan avser minus intäkter.

Investeringsbudget med helårsprognos

INVESTERINGAR (Mkr)	Budget 2023	Utfall	Prognos	Utfall i % av budget	Skillnad budget och prognos, mkr
Kommunfullmäktige	0,0	0,0	0,0	-	0,0
KS+KLF	34,6	25,7	29,7	86%	4,9
HRAM	0,7	0,2	0,7	108%	0,0
Bygg- o Miljönämnd	0,3	0,2	0,2	68%	0,1
Teknik exkl taxverksamhet	18,2	14,1	20,5	113%	-2,3
Taxeverksamhet VA/AV	29,7	24,0	29,9	101%	-0,2
Griftegårdsnämnd	2,9	1,3	2,9	100%	0,0
Kultur- o Fritidsnämnd	2,8	0,7	2,2	78%	0,6
Barn- o Utbildningsnämnd	12,0	7,5	10,5	88%	1,5
Socialnämnd	4,0	2,6	4,0	100%	0,0
Årets investeringar, Tranås kommun	105,1	76,4	100,6	96%	4,6
AB Tranås bostäder	287,0	260,0	370,0	129%	-83,0
Tranås Energi AB	56,0	49,0	59,0	105%	-3,0
Årets investeringar Tranås Kommunkoncern	448,1	385,5	529,6	118%	-81,4